

Dz.U. 1984 Nr 5 poz. 24**U S T A W A**

z dnia 26 stycznia 1984 r.

Prawo prasowe

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Prasa, zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, korzysta z wolności wypowiedzi i urzeczywistnia prawo obywateli do ich rzetelnego informowania, jawności życia publicznego oraz kontroli i krytyki społecznej.

Art. 2. Organy państwowe zgodnie z Konstytucją Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej stwarzają prasie warunki niezbędne do wykonywania jej funkcji i zadań, w tym również umożliwiające działalność redakcjom dzienników i czasopism zróżnicowanych pod względem programu, zakresu tematycznego i prezentowanych postaw.

Art. 3. Pracownik poligrafii oraz kolportażu nie może ograniczać ani w jakikolwiek inny sposób utrudniać drukowania i nabywania przyjętych przez przedsiębiorstwo do druku i rozpowszechniania dzienników, czasopism lub innych publikacji prasowych z powodu ich linii programowej albo treści.

Art. 3a. W zakresie prawa dostępu prasy do informacji publicznej stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198).

Art. 4. 1. Przedsiębiorcy i podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych oraz nie działające w celu osiągnięcia zysku są obowiązane do udzielenia prasie informacji o swojej działalności, o ile na podstawie odrębnych przepisów informacja nie jest objęta tajemnicą lub nie narusza prawa do prywatności.

2. (skreślony).

3. W przypadku odmowy udzielenia informacji, na żądanie redaktora naczelnego odmowę doręcza się zainteresowanej redakcji w formie pisemnej, w terminie trzech dni; odmowa powinna zawierać oznaczenie organu, jednostki

Opracowano na podstawie: Dz. U. z 1984 r. Nr 5, poz. 24, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 187, z 1990 r. Nr 29, poz. 173, z 1991 r. Nr 100, poz. 442, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 121, poz. 770, z 1999 r. Nr 90, poz. 999, z 2001 r. Nr 112, poz. 1198, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 111, poz. 1181, z 2005 r. Nr 39, poz. 377, z 2007 r. Nr 89, poz. 590, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228, Nr 235, poz. 1551, z 2011 r. Nr 85, poz. 459, Nr 156, poz. 934, Nr 205, poz. 1204, Nr 282, poz. 1660, z 2012 r. poz. 1136, z 2013 r. poz. 771.

organizacyjnej lub osoby, od której pochodzi, datę jej udzielenia, redakcję, której dotyczy, oznaczenie informacji będącej jej przedmiotem oraz powody odmowy.

4. Odmowę, o której mowa w ust. 3, lub niezachowanie wymogów określonych w tym przepisie, można zaskarżyć do sądu administracyjnego w terminie 30 dni; w postępowaniu przed sądem stosuje się odpowiednio przepisy o zaskarżaniu do sądu decyzji administracyjnych.

5. (skreślony).

6. (skreślony).

Art. 5. 1. Każdy obywatel, zgodnie z zasadą wolności słowa i prawem do krytyki, może udzielać informacji prasie.

2. Nikt nie może być narażony na uszczerbek lub zarzut z powodu udzielenia informacji prasie, jeżeli działał w granicach prawem dozwolonych.

Art. 6. 1. Prasa jest zobowiązana do prawdziwego przedstawiania omawianych zjawisk.

2. Organy państwowe, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe jednostki organizacyjne oraz organizacje spółdzielcze są obowiązane do udzielenia odpowiedzi na przekazaną im krytykę prasową bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu miesiąca.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do związków zawodowych, organizacji samorządowych i innych organizacji społecznych w zakresie prowadzonej przez nie działalności publicznej.

4. Nie wolno utrudniać prasie zbierania materiałów krytycznych ani w inny sposób tłumić krytyki.

Art. 7. 1. Ustawa reguluje prasową działalność wydawniczą i dziennikarską.

2. W rozumieniu ustawy:

- 1) prasa oznacza publikacje periodyczne, które nie tworzą zamkniętej, jednorodnej całości, ukazujące się nie rzadziej niż raz do roku, opatrzone stałym tytułem albo nazwą, numerem bieżącym i datą, a w szczególności: dzienniki i czasopisma, serwisy agencyjne, stałe przekazy teleksowe, biuletyny, programy radiowe i telewizyjne oraz kroniki filmowe; prasą są także wszelkie istniejące i powstające w wyniku postępu technicznego środki masowego przekazywania, w tym także rozgłośnie oraz tele- i radiowęzły zakładowe, upowszechniające

- publikacje periodyczne za pomocą druku, wizji, fonii lub innej techniki rozpowszechniania; prasa obejmuje również zespoły ludzi i poszczególne osoby zajmujące się działalnością dziennikarską,
- 2) dziennikiem jest ogólnoinformacyjny druk periodyczny lub przekaz za pomocą dźwięku oraz dźwięku i obrazu, ukazujący się częściej niż raz w tygodniu,
 - 3) czasopismem jest druk periodyczny ukazujący się nie częściej niż raz w tygodniu, a nie rzadziej niż raz w roku; przepis ten stosuje się odpowiednio do przekazu za pomocą dźwięku oraz dźwięku i obrazu innego niż określony w pkt 2,
 - 4) materiałem prasowym jest każdy opublikowany lub przekazany do opublikowania w prasie tekst albo obraz o charakterze informacyjnym, publicystycznym, dokumentalnym lub innym, niezależnie od środków przekazu, rodzaju, formy, przeznaczenia czy autorstwa,
 - 5) dziennikarzem jest osoba zajmująca się redagowaniem, tworzeniem lub przygotowywaniem materiałów prasowych, pozostająca w stosunku pracy z redakcją albo zajmująca się taką działalnością na rzecz i z upoważnienia redakcji,
 - 6) redaktorem jest dziennikarz decydujący lub współdecydujący o publikacji materiałów prasowych,
 - 7) redaktorem naczelnym jest osoba posiadająca uprawnienia do decydowania o całokształcie działalności redakcji,
 - 8) redakcją jest jednostka organizująca proces przygotowywania (zbierania, oceniania i opracowywania) materiałów do publikacji w prasie.

Art. 8. 1. Wydawcą może być osoba prawna, fizyczna lub inna jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej. W szczególności wydawcą może być organ państwowy, przedsiębiorstwo państwowe, organizacja polityczna, związek zawodowy, organizacja spółdzielcza, samorządowa i inna organizacja społeczna oraz kościół i inny związek wyznaniowy.

2. Organizacja polityczna, związek zawodowy, przedsiębiorstwo państwowe, organizacja spółdzielcza, samorządowa i inna organizacja społeczna oraz kościół i inny związek wyznaniowy może realizować uprawnienia wydawnicze bezpośrednio lub za pośrednictwem wydawnictw własnych, jak również innych wydawnictw, działających jako nakładca.

Art. 9. Przepisów niniejszej ustawy nie stosuje się do:

- 1) Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, Dziennika Urzędowego Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” oraz innych urzędowych organów publikacyjnych,
- 2) Diariusza Sejmowego i własnych sprawozdań z działalności Sejmu i jego organów, a także wewnętrznych wydawnictw rad narodowych,
- 3) orzecznictwa sądów oraz innych urzędowych publikacji o tym charakterze,
- 4) wydawnictw prasowych obcych przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych i organizacji międzynarodowych, które na podstawie ustaw, umów i zwyczajów międzynarodowych korzystają z prawa prowadzenia działalności wydawniczej.

Rozdział 2

Prawa i obowiązki dziennikarzy

Art. 10. 1. Zadaniem dziennikarza jest służba społeczeństwu i państwu. Dziennikarz ma obowiązek działania zgodnie z etyką zawodową i zasadami współżycia społecznego, w granicach określonych przepisami prawa.

2. Dziennikarz, w ramach stosunku pracy, ma obowiązek realizowania ustalonej w statucie lub regulaminie redakcji, w której jest zatrudniony, ogólnej linii programowej tej redakcji.

3. Działalność dziennikarza sprzeczna z ust. 2 stanowi naruszenie obowiązku pracowniczego.

Art. 11. 1. Dziennikarz jest uprawniony do uzyskiwania informacji w zakresie, o którym mowa w art. 4.

2. Informacji w imieniu jednostek organizacyjnych są obowiązani udzielać kierownicy tych jednostek, ich zastępcy, rzecznicy prasowi lub inne upoważnione osoby, w granicach obowiązków powierzonych im w tym zakresie.

3. Kierownicy jednostek organizacyjnych są obowiązani umożliwiać dziennikarzom nawiązanie kontaktu z pracownikami oraz swobodne zbieranie wśród nich informacji i opinii.

4. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa organizację i zadania rzeczników prasowych w urzędach organów administracji rządowej.

Art. 12. 1. Dziennikarz jest obowiązany:

- 1) zachować szczególną staranność i rzetelność przy zbieraniu i wykorzystaniu materiałów prasowych, zwłaszcza sprawdzić zgodność z prawdą uzyskanych wiadomości lub podać ich źródło,
- 2) chronić dobra osobiste, a ponadto interesy działających w dobrej wierze informatorów i innych osób, które okazują mu zaufanie,
- 3) dbać o poprawność języka i unikać używania wulgaryzmów.

2. Dziennikarzowi nie wolno prowadzić ukrytej działalności reklamowej wiążącej się z uzyskaniem korzyści majątkowej bądź osobistej od osoby lub jednostki organizacyjnej zainteresowanej reklamą.

Art. 13. 1. Nie wolno wypowiadać w prasie opinii co do rozstrzygnięcia w postępowaniu sądowym przed wydaniem orzeczenia w I instancji.

2. Nie wolno publikować w prasie danych osobowych i wizerunku osób, przeciwko którym toczy się postępowanie przygotowawcze lub sądowe, jak również danych osobowych i wizerunku świadków, pokrzywdzonych i poszkodowanych, chyba że osoby te wyrażą na to zgodę.

3.¹⁾ Ograniczenie, o którym mowa w ust. 2, nie narusza przepisów innych ustaw. Właściwy prokurator lub sąd może zezwolić, ze względu na ważny interes społeczny, na ujawnienie danych osobowych i wizerunku osób, przeciwko którym toczy się postępowanie przygotowawcze lub sądowe.

4. Na postanowienie w przedmiocie ujawnienia danych osobowych i wizerunku osób, przeciwko którym toczy się postępowanie przygotowawcze lub sądowe przysługuje zażalenie. Zażalenie na postanowienie prokuratora rozpoznaje sąd rejonowy, w którego okręgu toczy się postępowanie. Postanowienie wydane w toku postępowania przygotowawczego staje się wykonalne z chwilą uprawomocnienia.

Art. 14. 1. Publikowanie lub rozpowszechnianie w inny sposób informacji utrwalonych za pomocą zapisów fonicznych i wizualnych wymaga zgody osób udzielających informacji.

¹⁾ Utracił moc, na podstawie wyroku TK z dn. 18.07.2011 r., sygn. akt K 25/09 (Dz. U. Nr 156, poz. 934), w zakresie, w jakim nie przewiduje zażalenia do sądu na wydane przez prokuratora zezwolenie na ujawnienie danych osobowych i wizerunku osób, przeciwko którym toczy się postępowanie przygotowawcze.

2. Dziennikarz nie może odmówić osobie udzielającej informacji autoryzacji dosłownie cytowanej wypowiedzi, o ile nie była uprzednio publikowana.

3. Osoba udzielająca informacji może z ważnych powodów społecznych lub osobistych zastrzec termin i zakres jej opublikowania.

4. Udzielenia informacji nie może uzależniać, z zastrzeżeniem wynikającym z ust. 2, od sposobu jej skomentowania lub uzgodnienia tekstu wypowiedzi dziennikarskiej.

5. Dziennikarz nie może opublikować informacji, jeżeli osoba udzielająca jej zastrzegła to ze względu na tajemnicę zawodową.

6. Nie wolno bez zgody osoby zainteresowanej publikować informacji oraz danych dotyczących prywatnej sfery życia, chyba że wiąże się to bezpośrednio z działalnością publiczną danej osoby.

Art. 15. 1. Autorowi materiału prasowego przysługuje prawo zachowania w tajemnicy swego nazwiska.

2. Dziennikarz ma obowiązek zachowania w tajemnicy:

- 1) danych umożliwiających identyfikację autora materiału prasowego, listu do redakcji lub innego materiału o tym charakterze, jak również innych osób udzielających informacji opublikowanych albo przekazanych do opublikowania, jeżeli osoby te zastrzegły nieujawnianie powyższych danych,
- 2) wszelkich informacji, których ujawnienie mogłoby naruszać chronione prawem interesy osób trzecich.

3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2, dotyczy również innych osób zatrudnionych w redakcjach, wydawnictwach prasowych i innych prasowych jednostkach organizacyjnych.

Art. 16. 1. Dziennikarz jest zwolniony od zachowania tajemnicy zawodowej, o której mowa w art. 15 ust. 2, w razie gdy informacja, materiał prasowy, list do redakcji lub inny materiał o tym charakterze dotyczy przestępstwa określonego w art. 254 Kodeksu karnego albo autor lub osoba przekazująca taki materiał wyłącznie do wiadomości dziennikarza wyrazi zgodę na ujawnienie jej nazwiska lub tego materiału.

2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy również innych osób zatrudnionych w redakcjach, wydawnictwach prasowych i innych prasowych jednostkach organizacyjnych.

3. Redaktor naczelny powinien być w niezbędnych granicach poinformowany o sprawach związanych z tajemnicą zawodową dziennikarza; powierzona mu informacją albo inny materiał może ujawnić jedynie w wypadkach określonych w ust. 1.

Rozdział 3

Rada Prasowa

Art. 17. 1. Tworzy się Radę Prasową.

2. Rada Prasowa działa przy Prezesie Rady Ministrów. Członków Rady powołuje Prezes Rady Ministrów na okres 3 lat.

3. Rada Prasowa wybiera ze swego grona przewodniczącego, jego zastępcę oraz sekretarza Rady.

4. Rada Prasowa ma charakter opiniodawczy i wnioskujący w sprawach dotyczących prasy i jej roli w życiu społeczno-politycznym kraju.

5. Prezes Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa tryb powoływania i działania Rady Prasowej oraz nadaje jej statut.

6. W składzie Rady Prasowej powinny być reprezentowane stowarzyszenia i związki dziennikarskie lub zrzeszające dziennikarzy.

Art. 18. (skreślony).

Rozdział 4

Organizacja działalności prasowej

Art. 19. (skreślony).

Art. 20. 1. Wydawanie dziennika lub czasopisma wymaga rejestracji w sądzie wojewódzkim właściwym miejscowo dla siedziby wydawcy, zwanym dalej „organem rejestracyjnym”. Do postępowania w tych sprawach stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, ze zmianami wynikającymi z niniejszej ustawy.

2. Wniosek o rejestrację, o której mowa w ust. 1, powinien zawierać:

1) tytuł dziennika lub czasopisma oraz siedzibę i dokładny adres redakcji,

- 2) dane osobowe redaktora naczelnego,
- 3) określenie wydawcy, jego siedzibę i dokładny adres,
- 4) częstotliwość ukazywania się dziennika lub czasopisma.

3. Postanowienia zarządzające wpis do rejestru sąd uzasadnia tylko na wniosek.

4. Wydawanie dziennika lub czasopisma można rozpocząć, jeżeli organ rejestracyjny nie rozstrzygnął wniosku o rejestrację w ciągu 30 dni od jego zgłoszenia.

5. O zmianie danych, o których mowa w ust. 2, należy zawiadomić niezwłocznie organ rejestracyjny,

Art. 21. Organ rejestracyjny odmówi rejestracji, jeżeli wniosek nie zawiera danych, o których mowa w art. 20 ust. 2, lub jej udzielenie stanowiłoby naruszenie prawa do ochrony nazwy istniejącego już tytułu prasowego.

Art. 22. Organ rejestracyjny może zawiesić wydawanie dziennika lub czasopisma na czas określony, nie dłuższy niż rok, jeżeli w ciągu roku co najmniej trzykrotnie w tym dzienniku lub czasopiśmie zostało popełnione przestępstwo.

Art. 23. Rejestracja dziennika lub czasopisma traci ważność w razie niewydania dziennika lub czasopisma przez okres roku od dnia nabycia uprawnień do ich wydawania na czas nie oznaczony lub przerwy w ich wydawaniu przez okres roku, jeżeli redakcja nie wystąpiła o zachowanie rejestracji.

Art. 23a. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób prowadzenia rejestru dzienników i czasopism.

Art. 24. Przepisy dotyczące rejestracji działalności prasowej nie mają zastosowania do działalności dostawców usług medialnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 226 i Nr 85, poz. 459) oraz do działalności Polskiej Agencji Prasowej, których działalność regulują odrębne przepisy.

Art. 25. 1. Redakcją kieruje redaktor naczelny.

2. Redaktorem naczelnym dziennika lub czasopisma może być osoba, która ma pełną zdolność do czynności prawnych, posiada obywatelstwo polskie i nie jest pozbawiona praw publicznych.

3. Redaktorem naczelnym dziennika lub czasopisma nie może być osoba skazana za zbrodnie przeciwko podstawowym interesom politycznym i gospodarczym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, jeżeli nie upłynął okres 10 lat od zakończenia odbywania kary, oraz osoba skazana za występki tego samego rodzaju, jeżeli nie upłynął okres 3 lat od zakończenia odbywania kary, osoba skazana za przestępstwo popełnione z niskich pobudek, a także osoba, która co najmniej trzykrotnie była karana za przestępstwa określone w ustawie – Prawo prasowe. Organ rejestracyjny w uzgodnieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych może zwolnić redaktora naczelnego od wymogu posiadania obywatelstwa polskiego.

4. Redaktor naczelny odpowiada za treść przygotowywanych przez redakcję materiałów prasowych oraz za sprawy redakcyjne i finansowe redakcji w granicach określonych w statucie lub właściwych przepisach. Jest również obowiązany do dbania o poprawność języka materiałów prasowych oraz przeciwdziałania jego wulgaryzacji.

4a. W wypadku gdy redaktor naczelny uzyskuje immunitet procesowy, obowiązany jest wskazać redaktora, który ponosi odpowiedzialność określoną w art. 49a.

5. Redaktora naczelnego powołuje i odwołuje wydawca, organ założycielski wydawnictwa lub inny właściwy organ,

6. Przy redakcji działa kolegium redakcyjne, jeżeli statut redakcji lub właściwe przepisy tak stanowią.

7. Przy redakcji może też działać rada redakcyjna (programowa, naukowa), jako organ opiniodawczo-doradczy redaktora naczelnego.

Art. 26. (skreślony).

Art. 27. 1. Na każdym egzemplarzu druków periodycznych, serwisów agencyjnych oraz innych podobnych druków prasowych należy w widocznym i zwyczajowo przyjętym miejscu podać:

- 1) nazwę i adres wydawcy lub innego właściwego organu,
- 2) adres redakcji oraz imię i nazwisko redaktora naczelnego,
- 3) miejsce i datę wydania,
- 4) nazwę zakładu wykonującego dany druk prasowy,
- 5) (skreślony),

- 6) międzynarodowy znak informacyjny,
- 7) bieżącą numeracją.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do nagrań radiowych i telewizyjnych oraz kronik filmowych.

Art. 28-30. (skreślone).

Rozdział 5

Sprostowanie

Art. 31. (utracił moc)²⁾

Art. 31a. 1. Na wniosek zainteresowanej osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, redaktor naczelny właściwego dziennika lub czasopisma jest obowiązany opublikować bezpłatnie rzeczowe i odnoszące się do faktów sprostowanie nieścislej lub nieprawdziwej wiadomości zawartej w materiale prasowym.

2. Uprawnienie do wystąpienia z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, przysługuje także osobie najbliższej zmarłego, w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego, oraz następcy prawnemu osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej, o której mowa w ust. 1.

3. Sprostowanie powinno zostać nadane w placówce pocztowej operatora pocztowego lub złożone w siedzibie odpowiedniej redakcji, na piśmie w terminie nie dłuższym niż 21 dni od dnia opublikowania materiału prasowego.

4. Sprostowanie powinno zawierać podpis wnioskodawcy, jego imię i nazwisko lub nazwę oraz adres korespondencyjny.

5. Adres korespondencyjny wnioskodawcy może zostać zastrzeżony tylko do wiadomości redakcji, a w przypadku gdy materiał prasowy będący przedmiotem sprostowania dotyczy działalności związanej z używanym przez osobę fizyczną pseudonimem, może ona zastrzec także imię i nazwisko tylko do wiadomości redakcji.

6. Tekst sprostowania nie może przekraczać dwukrotnej objętości fragmentu materiału prasowego, którego dotyczy, ani zajmować więcej niż dwukrotność czasu antenowego, jaki zajmował dany fragment przekazu.

²⁾ Na podstawie wyroku TK z dn. 1 grudnia 2010 r., sygn. akt K 41/07 (Dz. U. Nr 235, poz. 1551).

7. Sprostowanie powinno być sporządzone w języku polskim lub w języku, w którym opublikowany został materiał prasowy będący przedmiotem sprostowania.

Art. 32. 1. Redaktor naczelny ma obowiązek opublikować sprostowanie:

- 1) w elektronicznej formie dziennika lub czasopisma, w której zamieszczono materiał prasowy będący przedmiotem sprostowania – w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprostowania,
- 2) w dzienniku – w najbliższym przygotowywanym do druku numerze, a w przypadku braku możliwości technicznych w numerze następnym, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania sprostowania,
- 3) w czasopiśmie – w najbliższym od dnia otrzymania sprostowania lub następnym po nim przygotowywanym do opublikowania numerze,
- 4) w innym niż dziennik przekazie za pomocą dźwięku lub obrazu i dźwięku – w najbliższym analogicznym przekazie.

2. Gdy możliwy termin opublikowania sprostowania przekracza 6 miesięcy, na żądanie wnioskodawcy sprostowanie należy dodatkowo opublikować w ciągu miesiąca od dnia otrzymania sprostowania w odpowiednim ze względu na krąg odbiorców dzienniku. Koszty publikacji pokrywa wydawca prasy, w której ukazał się materiał prasowy będący przedmiotem sprostowania.

3. Terminy określone w ust. 1 i 2 nie mają zastosowania, jeżeli strony na piśmie umówiły się inaczej.

4. Sprostowanie w drukach periodycznych powinno być opublikowane w tym samym dziale i taką samą czcionką, co materiał prasowy, którego dotyczy, pod widocznym tytułem „Sprostowanie”. W przypadku przekazu za pomocą dźwięku lub obrazu i dźwięku sprostowanie powinno być wyraźnie zapowiedziane oraz nastąpić w przekazie tego samego rodzaju i o tej samej porze.

5. W tekście nadesłanego sprostowania nie wolno bez zgody wnioskodawcy dokonywać skrótów ani innych zmian.

6. Tekst sprostowania nie może być komentowany w tym samym numerze, przekazie lub w elektronicznej formie dziennika lub czasopisma, tego samego dnia. Nie wyklucza to jednak prostej zapowiedzi polemiki lub wyjaśnień.

Art. 33. 1. Redaktor naczelny odmawia opublikowania sprostowania, jeżeli sprostowanie:

- 1) jest nierzeczowe lub nie odnosi się do faktów,
- 2) zostało nadane lub złożone po upływie terminu, o którym mowa w art. 31a ust. 3, lub nie zostało podpisane,
- 3) nie odpowiada wymaganiom określonym w art. 31a ust. 4–7,
- 4) zawiera treść karalną,
- 5) podważa fakty stwierdzone prawomocnym orzeczeniem dotyczącym osoby dochodzącej publikacji sprostowania.

2. Redaktor naczelny może odmówić opublikowania sprostowania, jeżeli sprostowanie:

- 1) odnosi się do wiadomości poprzednio sprostowanej,
- 2) jest wystosowane przez osobę, której nie dotyczą fakty przytoczone w prostowanym materiale, za wyjątkiem sytuacji określonych w art. 31a ust. 2,
- 3) zawiera sformułowania powszechnie uznawane za wulgarne lub obelżywe.

3. Odmawiając opublikowania sprostowania, redaktor naczelny jest obowiązany niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania sprostowania, przekazać wnioskodawcy pisemne zawiadomienie o odmowie i jej przyczynach. Jeżeli odmowa nastąpiła z przyczyn określonych w ust. 1 pkt 1, 4 i 5, należy wskazać fragmenty sprostowania, które nie nadają się do publikacji.

4. Redaktor naczelny nie może odmówić opublikowania sprostowania, jeżeli zastosowano się do jego wskazań. W przypadku nadesłania poprawionego sprostowania termin określony w art. 31a ust. 3 liczy się od dnia doręczenia wnioskodawcy zawiadomienia o odmowie i jej przyczynach.

Rozdział 6

Komunikaty i ogłoszenia

Art. 34. 1. Redaktor naczelny jest obowiązany opublikować nieodpłatnie, w miejscu i w czasie właściwym ze względu na tematykę i charakter publikacji, komunikat urzędowy pochodzący od naczelnych i centralnych organów państwowych, w tym pochodzący od naczelnych i centralnych organów administracji

państwowej, jeżeli został nadesłany przez rzecznika prasowego rządu ze wskazaniem, że publikacja jest obowiązkowa.

2. Obowiązek określony w ust. 1 dotyczy również:

- 1) wydanych na podstawie ustaw obwieszczeń, uchwał lub zarządzeń pochodzących od organów administracji rządowej w województwie, nadesłanych w formie zwięzłych komunikatów w celu ogłoszenia w dzienniku lub odpowiednim czasopiśmie na terenie jego działania;
- 2) komunikatów przekazywanych przez organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego w zakresie sytuacji kryzysowych, o których mowa w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. Nr 89, poz. 590).

3. Komunikaty, o których mowa w ust. 1 i 2, należy opublikować, w uzgodnionym terminie, bez dokonywania zmian, zamieszczania uwag i zaprzeczeń, a w razie braku uzgodnienia terminu - w najbliższym przygotowywanym wydaniu.

Art. 35. 1. Redaktor naczelny dziennika jest obowiązany opublikować odpłatnie we wskazanym lub uzgodnionym terminie:

- 1) prawomocny wyrok sądu lub inne orzeczenie zawierające klauzulę o opublikowaniu,
- 2) ogłoszenie sądu lub innego organu państwowego.

2. Redaktor naczelny dziennika jest obowiązany opublikować nieodpłatnie, we wskazanym lub uzgodnionym terminie, list gończy.

Art. 36. 1. Prasa może zamieszczać odpłatne ogłoszenia i reklamy.

2. Ogłoszenia i reklamy nie mogą być sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego,

3. Ogłoszenia i reklamy muszą być oznaczone w sposób nie budzący wątpliwości, iż nie stanowią one materiału redakcyjnego.

4. Wydawca i redaktor mają prawo odmówić zamieszczenia ogłoszenia i reklamy, jeżeli ich treść lub forma jest sprzeczna z linią programową bądź charakterem publikacji.

5. Na żądanie organów upoważnionych do tego na podstawie odrębnych przepisów wydawca lub redaktor są obowiązani do ujawnienia posiadanych nazw i adresów przedsiębiorców lub osób fizycznych, zamieszczających odpłatnie

ogłoszenia lub reklamy w sprawach działalności gospodarczej. W tym wypadku art. 15 ust. 1 i 2 nie stosuje się.

Rozdział 7

Odpowiedzialność prawna

Art. 37. Do odpowiedzialności za naruszenie prawa spowodowane opublikowaniem materiału prasowego stosuje się zasady ogólne, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 37a. W razie skazania za przestępstwo popełnione przez opublikowanie materiału prasowego, sąd może orzec jako karę dodatkową przepadek materiału prasowego.

Art. 37b. Sąd przekazuje właściwemu organowi rejestracyjnemu zawiadomienie o wyroku skazującym za przestępstwa, o których mowa w niniejszym rozdziale, niezwłocznie po uprawomocnieniu.

Art. 38. 1. Odpowiedzialność cywilną za naruszenie prawa spowodowane opublikowaniem materiału prasowego ponoszą autor, redaktor lub inna osoba, którzy spowodowali opublikowanie tego materiału; nie wyłącza to odpowiedzialności wydawcy. W zakresie odpowiedzialności majątkowej odpowiedzialność tych osób jest solidarna.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do odpowiedzialności cywilnej za naruszenie prawa spowodowane ujawnieniem materiału prasowego przed jego publikacją.

Art. 39. 1. Jeżeli redaktor naczelny odmówił opublikowania sprostowania albo sprostowanie nie ukazało się w terminie określonym w art. 32 ust. 1–3 lub ukazało się z naruszeniem art. 32 ust. 4 lub 5, zainteresowany podmiot, o którym mowa w art. 31a ust. 1 lub 2, może wytoczyć powództwo o opublikowanie sprostowania.

2. Roszczenie, o którym mowa w ust. 1, wygasa, jeżeli nie będzie dochodzone w ciągu roku od dnia opublikowania materiału prasowego.

Art. 40. (skreślony).

Art. 41. Publikowanie zgodnych z prawdą i rzetelnych sprawozdań z jawnych posiedzeń Sejmu i rad narodowych oraz ich organów, a także publikowanie

rzetelnych, zgodnych z zasadami współżycia społecznego ujemnych ocen dzieł naukowych lub artystycznych albo innej działalności twórczej, zawodowej lub publicznej służy realizacji zadań określonych w art. 1 i pozostaje pod ochroną prawa; przepis ten stosuje się odpowiednio do satyry i karykatury.

Art. 42. 1. Redaktor nie ponosi odpowiedzialności za treść publikacji nadesłanych przez Polską Agencję Prasową oraz za treść komunikatów urzędowych, o których mowa w art. 34, jak również za treść orzeczeń i ogłoszeń, o których mowa w art. 35.

2. Wydawca i redaktor nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń i reklam opublikowanych zgodnie z art. 36.

Art. 43. Kto używa przemocy lub groźby bezprawnej w celu zmuszenia dziennikarza do opublikowania lub zaniechania opublikowania materiału prasowego albo do podjęcia lub zaniechania interwencji prasowej

– podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 44. 1. Kto utrudnia lub tłumi krytykę prasową

– podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności .

2. Tej samej karze podlega, kto nadużywając swego stanowiska lub funkcji działa na szkodę innej osoby z powodu krytyki prasowej, opublikowanej w społecznie uzasadnionym interesie.

Art. 45. Kto wydaje dziennik lub czasopismo bez rejestracji albo zawieszono

– podlega karze grzywny.

Art. 46. 1. (utracił moc).³⁾

2. (uchylony).

Art. 47. Kto wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 34 i 35 uchyla się od opublikowania komunikatu urzędowego, ogłoszenia sądu lub innego organu państwowego, jak również listu gończego

– podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Art. 48. Kto rozpowszechnia materiał prasowy objęty przypadkiem lub prasę zabezpieczoną jako dowód rzeczowy

³⁾ Na podstawie wyroku TK z dn. 1 grudnia 2010 r., sygn. akt K 41/07 (Dz. U. Nr 235, poz. 1551).

– podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Art. 49. Kto narusza przepisy art. 3, 11 ust. 2, art. 14, 15 ust. 2 i art. 27

– podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Art. 49a. Redaktor, który nieumyślnie dopuścił do opublikowania materiału prasowego zawierającego znamiona przestępstwa, o którym mowa w art. 37a

– podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Rozdział 8

Postępowanie w sprawach prasowych

Art. 50. Postępowanie w sprawach wynikających z niniejszej ustawy prowadzi się na zasadach określonych w odrębnych przepisach, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 51. (skreślony).

Art. 52. 1. Sprawy, o których mowa w art. 39 ust. 1, rozpoznaje sąd okręgowy właściwy ze względu na siedzibę odpowiedniej redakcji, najpóźniej w ciągu 30 dni od dnia wniesienia pozwu niedotkniętego brakami formalnymi. Przepisu art. 126 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, w zakresie dotyczącym obowiązku wskazania miejsca zamieszkania pozwanego, nie stosuje się.

2. Pozwany może wnieść odpowiedź na pozew w terminie 7 dni od dnia doręczenia pozwu.

3. Niestawiennictwo stron nie tamuje rozpoznania sprawy. Przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o wyroku zaocznym nie stosuje się.

4. Wydany wyrok wraz z uzasadnieniem sąd doręcza niezwłocznie, z urzędu, obu stronom.

5. Od wyroku sądu pierwszej instancji przysługuje apelacja, którą wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem.

6. Sąd drugiej instancji rozpoznaje apelację najpóźniej w terminie 30 dni od dnia wniesienia apelacji niedotkniętej brakami formalnymi.

7. Strona przeciwna może wnieść odpowiedź na apelację w terminie 7 dni od dnia doręczenia apelacji.

Art. 53. 1. Sprawy o przestępstwa określone w art. 43 i art. 44 podlegają rozpoznaniu przez sąd okręgowy, a określone w art. 47–49a oraz o przestępstwa popełnione w prasie – przez sąd rejonowy.

2. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, może wyznaczyć, w drodze rozporządzenia, sądy rejonowe właściwe do rozpoznawania spraw o przestępstwa, o których mowa w art. 47–49a, oraz o przestępstwa popełnione w prasie na obszarze właściwości danego sądu okręgowego, uwzględniając liczbę spraw tego rodzaju i zakres obciążenia poszczególnych sądów rejonowych oraz potrzebę zapewnienia racjonalnej organizacji sądownictwa, ekonomię postępowania sądowego, a także konieczność zagwarantowania realizacji prawa obywatela do rozpoznania jego sprawy w rozsądnym terminie.

3. W sprawach o przestępstwa popełnione przez opublikowanie materiału prasowego lub przestępstwa określone w niniejszej ustawie właściwość miejscową sądu ustala się według siedziby redakcji, a następnie wydawnictwa, a gdy ta siedziba nie jest znana lub znajduje się za granicą – według miejsca ujawnienia lub rozpowszechniania materiału prasowego. Jeżeli w tej samej sprawie wszczęto postępowanie w kilku sądach, właściwy jest ten sąd, w którym najpierw wszczęto postępowanie.

Art. 54. W razie odmowa wszczęcia postępowania karnego przeciwko dziennikarzowi o przestępstwo określone w ustawie oraz o przestępstwo popełnione w prasie lub inny czyn związany z wykonywaniem zawodu dziennikarskiego albo umorzenia takiego postępowania, sąd lub prokurator może przekazać sprawę do rozpoznania jedynie właściwemu sądowi dziennikarskiemu.

Art. 54a. W razie uniewinnienia lub umorzenia postępowania z powodu braku w czynie popełnionym znamion czynu zabronionego, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie w wysokości rzeczywiście poniesionych strat.

Art. 54b. Przepisy o odpowiedzialności prawnej i postępowaniu w sprawach prasowych stosuje się odpowiednio do naruszeń prawa związanych z przekazywaniem myśli ludzkiej za pomocą innych niż prasa środków przeznaczonych do rozpowszechniania, niezależnie od techniki przekazu, w szczególności publikacji nieperiodycznych oraz innych wytworów druku, wizji i fonii.

Art. 54c. Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w art. 45, następuje na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395).

Rozdział 9

Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe

Art. 55. W ustawie z dnia 8 czerwca 1972 r. o wykonywaniu i organizacji rzemiosła (Dz. U. z 1983 r. Nr 7, poz.40) w rozdziale 1 po art. 3 dodaje się art. 31 w brzmieniu:

„Art. 31. Sprawy wydawania zezwoleń na wykonywanie rzemiosła w zakresie małej poligrafii dla celów handlowych i reklamowych oraz rejestrowania i kontroli zakładów usługowych i znajdujących się w nich urzędów określają przepisy Prawa prasowego; w pozostałym zakresie do działalności tych zakładów stosuje się przepisy niniejszej ustawy.”.

Art. 56. W ustawie z dnia 18 lipca 1974 r. o wykonywaniu handlu oraz niektórych innych rodzajów działalności przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz. U. z 1983 r. Nr 43, poz. 193) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3:
 - a) w ust. 4 wyrazy „sztuki, przedsiębiorstw fonografii i poligrafii” zastępuje się wyrazami „sztuki i przedsiębiorstw fonografii”,
 - b) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Sprawy wydawania uprawnień do prowadzenia działalności w zakresie poligrafii oraz rejestrowania i kontroli przedsiębiorstw i urzędów poligraficznych określają przepisy Prawa prasowego; w pozostałym zakresie do działalności tych przedsiębiorstw stosuje się przepisy niniejszej ustawy.”;
- 2) w art. 4 w ust. 1 w pkt 3 wyrazy „i poligrafii” skreśla się.

Art. 57. W ustawie z dnia 31 lipca 1981 r. o kontroli publikacji i widowisk (Dz. U. Nr 20, poz. 99 i z 1983 r. Nr 44, poz. 204) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 skreśla się pkt 7;

2) w art. 3 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Do właściwości Głównego Urzędu należą także sprawy udzielania i cofania zezwoleń na prowadzenie prasowej działalności wydawniczej lub nakładczej oraz na wydawanie dzienników i czasopism w zakresie i na zasadach określonych w Prawie prasowym.

4. W sprawach, o których mowa w ust. 3, Główny Urząd współdziała z Narodową Radą Kultury, Radą Prasową, Polską Akademią Nauk, właściwymi ministrami, kierownikami urzędów centralnych, z centralnymi organami organizacji politycznych, związków zawodowych, organizacji spółdzielczych, samorządowych i innych organizacji społecznych oraz kościołów i innych związków wyznaniowych.”;

3) w art. 20 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sprawy zastrzeżone w przepisach szczególnych do właściwości Głównego Urzędu Kontroli Publikacji i Widowisk i jego organów terenowych przechodzą odpowiednio do właściwości Głównego Urzędu oraz okręgowych urzędów.”;

4) w art. 23 końcowe wyrazy „z wyjątkiem przepisów dotyczących udzielania zezwoleń na wydawanie czasopism, jak również rejestracji i kontroli zakładów poligraficznych, zakładów wytwarzających pieczętki, zakładów wytwarzających publikacje i ilustracje sposobem światłoczułym oraz aparatów do powielania” skreśla się.

Art. 58. 1. Postępowanie w sprawach wynikających z niniejszej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2, wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy i do tego czasu nie zakończone, toczy się do zakończenia w danej instancji według przepisów dotychczasowych.

2. Sprawy dotyczące wydawania zezwoleń na prowadzenie działalności usługowej w zakresie małej poligrafii, w których postępowanie wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy nie zostało do tego czasu zakończone, podlegają przekazaniu do dalszego postępowania organowi właściwemu w myśl tej ustawy; postępowanie toczy się z uwzględnieniem jej przepisów.

3. (skreślony).

Art. 59. 1. Działający w dniu wejścia w życie ustawy wydawcy dzienników i czasopism zachowują dotychczasowe uprawnienia, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia jej wejścia w życie oświadczą w Głównym Urzędzie Kontroli Publikacji i Widowisk gotowość prowadzenia tej działalności oraz wskażą dane określone w art. 19 ust. 3.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do zezwoleń na wydawanie określonego dziennika lub czasopisma, z tym że wskazanie dotyczy danych określonych w art. 20 ust. 2.

3. Wydane do dnia wejścia w życie ustawy zezwolenia na prowadzenie działalności poligraficznej oraz usługowej w zakresie małej poligrafii zachowują ważność, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia jej wejścia w życie osoby prowadzące taką działalność oświadczą Ministrowi Kultury i Sztuki gotowość prowadzenia tej działalności oraz wskażą dane określone w przepisach wydanych na podstawie art. 30 ust. 6.

Art. 60. Z dniem wejścia w życie ustawy tracą moc wszelkie przepisy dotyczące przedmiotów w niej unormowanych, a w szczególności traci moc dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 listopada 1938 r. – Prawo prasowe (Dz. U. Nr 89, poz. 608).

Art. 61. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1984 r.